

Dan Turèll i sine velmagtsdage.

En satoriker. Samtidig med Dan Turèlls samlede sidste, sirligt sitrende digte ankommer som Blå Port-bonus en rørende reproduction af et oldhæftes første autoritative famlen.

7. - 13. februar 2003

Af LARS BUKDAHL

Dan Turèll: *Himalaya Hilton / Gud & Gokke & Tja-a cha-cha*. 288 sider. 99 kr. Borgen.

Dan Turèll: *Changes of Light*. Medfølgende *Den Blå Port 58*. Redigeret af Mette Moestrup & Tue Andersen Nexø (velkommen til ham, det krølhoved). 64 sider. 98 kr. Rhodos.

DET måske mest mytiske af Dan Turèlls undergrundsværker er *Changes of Light* fra 1970, nr. 5 på Turèlls bogholder-korrekte værkliste, der på bagsiden af det lillebitte, aflange, med farvede spritpenne håndskrevne hæfte allerede var påbegyndt: »Af samme forfatter: 40 ark; 40 linier (1969); Manuskripter I & II (1970).«

10-20 eksemplarer blev hjemmelavet af Turèll og hans daværende kone Kirsten på digterens 24-års-fødselsdag, og de er naturligvis hinsides opdrivelighed. Jeg fik for en fem års tid siden lov til at låne Peder Bundgaards eksemplar, som jeg med den yderste forsigtighed farvekopierede. Hvert hæfte er personligt tilegnet; på min kopsis bagside står der over værklisten følgende: »Udgivet af Peace Eye Spirit, 19. 3. 1970 – Dette eksemplar er skrevet af Dan Turèll til Peder Bundgaard« (teksten i sort, navnet midt på siden i rødt). Det eksemplar, tidsskriftet *Den Blå Port* har fået fingre i og optrykt i en smuk, nedfotograferet udgave, er Per Højholts, så det er naturligvis skrevet til ham (midt på siden i rødt), den heldige kartoffel (egentlig burde porten for fanden have eraseret Højholtens navn, så jeg havde fået mulighed for at skrive: » – dette eksemplar

Da. Ymt & Ytren ApS

er skrevet til Lars Bukdahl« (midt på siden i rødt)).

Der er bare fem digte i hæftet, »Grønt lys«, »Gult lys«, »Blåt lys«, »Rødt lys«, »Violet lys« skrevet med grøn, gul, blå, rød, violet spritpen (og spritpenne var en helt ny hip og fantastisk ting dengang!). Rørende enkelt. Selve digtene er typisk purung Turèll, skiftevis og på samme tid cool og patetiske og kønne og udsyrede, lyt for eksempel til »Violet lys«, der er lige så kunstfærdigt arrangeret, som det er elementært rytmisk organiseret (især de to sidste afsnit), som det er luftigt betydende: »umuligt/ den sidste mulighed/ hvis luften kan bære// vanvittigt/ indlysende/ hvis fingrene kan sé// uoverskueligt/ enkelt/ hvis øjnene kan synge.« Hæftet er et skønt lille tekstartefakt som minder om, hvor skrækkelig meget af Turèlls generøse over- og især undergrundsoevre, der stadigvæk får lov til at forblive en hemmelighed, og at det officielle Turèll-forlag Borgen i den grad skal punkes med både penge og pression, så der omsider kan komme rigtig gang i den bløde maskines fulde genopstandelse.

I sidste års gode initiativ fra Borgen (der er jo også kun gået tre år, siden den komplette *Karma Cowboy* udkom...) er en samlet paperbackudgave af den trilogi, der udgøres af Turèlls sid-

ste tre digtsamlinger, *Himalaya Hilton* (1991), *Gud & Gokke* (1992) og *Tja-a cha-cha* (1993). Undertitlen er blevet »Digte 1989-1993«, fordi de første (amerikanske) digte i den første bog er dateret 1989, den sidste bog nåede Turèll lige netop at se færdigtrykt, før han stillede stepskoene. Det er frygtelig svært for mig at (gen)anmelde trilogien, eftersom jeg simpelthen ikke ved noget bedre, når talen er om dansk poesi fra de sidste 10-15 år (ja, ja, Laugesen & Laugesen & Laugesen, men han er jo også Turèlls blodsbror), og jeg til stadhed planker alskens primære tricks fra de tre kulørte bind (se for eksempel bare nærværende anmeldelses såkaldte »trompet« helt oppe ovenfor, selve overskriften er naturligvis signeret D.T.).

Men altså: hvad trilogien er, er et distinkt og elektrisk mylder af småtekster: kortdigte, haikuer, aforismer, bon mot'er, strøtanker, indfald, notater, aflytninger, ordspil, bogstavspil, plus alle former for hybrider. Hver eneste stump kvalificeret af den umiskendelige musikalske vendthed i opsætning, typografi (overfloden af accent'er og kursivering) og frase-ring. Som allerede Turèlls første flakkende forsøg var ramt af, jf. blot den dér violet lysende tekst.

Det er, som om det hele forfatterskab er partitur for et pismyrebebop-orkesters kvarterlange

late night session i ødelandet (blandt de mange navnedfald optræder såvel T.S. Eliot som Andy Warhol indtil flere gange). Der er i trilogien en mørk bund af melankoli, især i det sidste bind, hvor (syg)dommen var afsagt, men de konkrete manøvrer er i lige grad overstadigt, fandenivolsk fjantede og rugende, tyst kontemplative. Accepten af de givne vilkår geråder i et komplekst saloonslagsmål med protesten mod samme, mens mørket umærkeligt falder på, og alle kneb gælder.

Slut på mine bandagerede billeder! Jeg synes, det eneste rigtige er at citere mindst fem tekster, fundet ved et rask og vilkårligt, I Ching-agtigt opslag, og lade dem følge min læser og mig ud i endnu en forbandet Turèll-løs dag:

»Sand Usårlighed/ kræver mange tæv/ Baby -// Mange tæv. Og accepterede, med kvittering.«

»Man sidder nu altid/ med en særlig afslappet ro/ når man véd man/ lige straks/ skal gå. Den kommende åbenhed/ åbner.«

»Replik, V. Brogade: '- Om der er fart på?! Total torpedo, mand! Oceangående!' -«

»Listen to that/ Pocket/ Socket/ Rocket/ Rag -«

»Neon Sparkle«:
Elizabeth Arden
Liz Ard
Lizard

PS. Den blå port 58 indeholder (foruden gode digte af Ursula Andkjær og Morti Vizki også) to glimrende åbninger ved Christian Dahl (og lighederne mellem Turèll og Højholt) og Anne Borup (om gentagelser og analogier) af den Turèllogi, der bare har at blomstre voldsomt op i den allernærmeste fremtid.